

STOJIĆ ALEKSANDRA - PRESUDA - 01.06.2006.VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET STOJIĆ PROTIV HRVATSKE*(Zahtjev br. 36719/03)*

PRESUDA

STRASBOURG

1. lipnja 2006.

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Stojić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

- g. C.L. Rozakis, *predsjednik*,
- gđa N. Vajić,
- g. A. Kovler,
- g. E. Steiner,
- g. K. Hajiyev,
- g. D. Spielmann,
- g. S.E. Jebens, *suci*,
- i g. S. Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 11. svibnja 2006. godine donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 36719/03) protiv Republike Hrvatske kojeg je 6. lipnja 2003. godine državljanka Hrvatske i Slovenije, gđa Aleksandra Stojić („podnositeljica zahtjeva“) podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“).
2. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.
3. Dana 22. ožujka 2005. godine Sud je odlučio Vladu obavijestiti o zahtjevu. Primjenjujući članak 29. stavak 3. Konvencije odlučio je istovremeno odlučiti o osnovanosti i dopuštenosti zahtjeva.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositeljica zahtjeva je rođena 1938. godine i živi u Zagrebu.
5. Dana 8. ožujka pokrenula je građanski postupak protiv osiguravajućeg društva („tuženik“) tražeći naknadu štete prouzročene požarom u njenoj kući. Dana 2. srpnja 1993. godine Općinski sud u Zagrebu odbio je njen zahtjev.
6. Dana 6. veljače 1996. godine Županijski sud u Zagrebu je po žalbi ukinuo prvostupanjsku presudu i vratio predmet na ponovljeni postupak.
7. U ponovljenom postupku sud je održao nekoliko ročišta i saslušao dva svjedoka putem Općinskog suda u Biogradu. Dana 1. lipnja 1999. godine Općinski sud u Zagrebu donio je novu presudu dosudivši podnositeljici zahtjeva djelomično naknadu štete. Obje stranke su uložile žalbe.
8. Dana 5. prosinca 2000. godine Županijski sud u Zagrebu ponovno je ukinuo prvostupanjsku presudu i vratio predmet na ponovljeni postupak.
9. U ponovljenom postupku dana 8. ožujka 2001. godine sud je zatražio od podnositeljice zahtjeva da dostavi adrese svjedoka koje je predložila. Podnositeljica zahtjeva nije postupila po ovom nalogu.
10. Sud je održao daljnja ročišta 22. studenog 2002. godine, 4. travnja, 12. rujna i 5. prosinca 2003. godine.
11. Dana 5. listopada 2004. godine sud je donio presudu djelomično prihvativši tužbeni zahtjev podnositeljice zahtjeva.
12. Obje stranke su uložile žalbu i postupak je još uvijek u tijeku pred drugostupanjskim sudom.
13. U međuvremenu, 31. listopada 2002. godine, podnositeljica zahtjeva podnijela je ustavnu tužbu zbog duljine postupka. Dana 9. travnja 2003. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je njenu ustavnu tužbu kao neosnovanu,

nalazeći da su nadležni sudovi postupili ažurno i da se jedino odugovlačenje postupka (između 8. ožujka 2001. godine i 22. studenog 2002. godine) moglo pripisati podnositeljici zahtjeva zbog toga što nije dostavila adrese predloženih svjedoka.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

14. Podnositeljica zahtjeva je prigovorila da duljina postupka nije bila u skladu sa zahtjevom „razumnoga roka“, predviđenim u članku 6. stavku 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.”

15. Vlada je osporila tu tvrdnju.

16. Sud primjećuje da je postupak koji je počeo 8. ožujka 1993. godine, kad je podnositeljica zahtjeva podnijela svoju građansku tužbu, još uvijek u tijeku. Do toga je datuma postupak dakle trajao više od trinaest godina.

17. Razdoblje koje treba uzeti u obzir započelo je 6. studenog 1997. godine, nakon što je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Hrvatsku, i nije još okončano. Dakle, trajalo je oko osam godina i pet mjeseci, na dvije razine nadležnosti.

18. Međutim, kako bi se utvrdila razumnost duljine vremena o kojemu se radi, treba uzeti u obzir stanje predmeta na dan 5. studeni 1997. godine (vidi, između drugih izvora prava, presudu u predmetu *Styranowski v. Poland*, od 30. listopada 1998., *Reports of Judgments and Decisions* 1998–VIII, str. 3376, stavak 46.).

A. Dopuštenost

19. Vlada je pozvala Sud da odbije zahtjev zbog toga što podnositeljica zahtjeva nije iscrpila domaća pravna sredstva kako se to traži na temelju članka 35., stavka 1. Konvencije.

20. Vlada je tvrdila da podnositeljica zahtjeva nije podnijela još jednu ustavnu tužbu nakon što je Ustavni sud odbio njenu prvu ustavnu tužbu 9. travnja 2003. godine. S obzirom da je postupak još u tijeku, podnošenje druge ustavne tužbe imalo bi razumne izgleda za uspjeh, budući bi omogućilo Ustavnom sudu da ispita ukupnu duljinu postupka, uzimajući u obzir njegovo trajanje nakon svoje prethodne odluke.

21. Podnositeljica zahtjeva je osporila tu tvrdnju. Tvrdila je kako nije opravdano od nje tražiti da podnosi još jednu ustavnu tužbu kad joj je prethodna bila odbijena.

22. Sud primjećuje da su tvrdnje koje je iznijela Vlada već bile odbijene u ranijem predmetu (vidi predmet *Antonić-Tomasović v. Croatia*, br. 5208/03, stavak 34., 10. studeni 2005.) i ne vidi nikakav razlog zbog kojeg bi došao do drugačijeg zaključka u ovome predmetu. Slijedi da prigovor Vlade treba odbiti.

23. Sud nadalje primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Nadalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba biti proglašen dopuštenim.

B. Osnovanost

24. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositeljice zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositeljice zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih izvora prava, predmet *Frydlender v. France* [GC], br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).

25. Vlada je tvrdila da je postupak bio na određeni način činjenično i pravno složen. Sud međutim ta tvrdnja nije uvjerila.

26. Vlada je nadalje tvrdila da su i podnositeljica zahtjeva i tuženik doprinijeli duljini postupka, a da su domaći sudovi postupali ažurno i bez nepropisnog odugovlačenja. Sud ne smatra da je ponašanje stranaka značajno doprinijelo produljenju postupka. Tijekom razdoblja koje je naznačio Ustavni sud i nakon toga Vlada (od 8. ožujka 2001. godine do 22. studenog 2002. godine), sud nije bio obavezan čekati na podneske podnositeljice zahtjeva koji se odnose na njene svjedoke, jer sam sud ima ovlast odlučiti kako će voditi postupak, i to posebice, koje će dokaze izvoditi i kako će ocijeniti čine i propuste stranaka. S druge strane, Sud primjećuje određena razdoblja neaktivnosti domaćih sudova, posebice između 5. prosinca 2003. godine i 5. listopada 2004. godine.

27. Sud je često utvrdio postojanje povreda članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima se postavljaju pitanja slična onima u ovome predmetu (vidi naprijed citirani predmet *Frydlender*).

28. Ispitavši sav materijal koji mu je dostavljen, Sud smatra kako Vlada nije navela niti jednu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da dođe do drugačijega zaključka u ovome predmetu. S obzirom na ukupnu duljinu postupka, i to više od osam godina i pet mjeseci, Sud smatra da je u ovome predmetu duljina postupka bila prekomjerna i da nije zadovoljila zahtjev „razumnoga roka“.

Stoga je došlo do povrede članka 6., stavka 1.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

29. Članak 41. Konvencije predviđa:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj strani.“

A. Šteta

30. Podnositeljica zahtjeva potražuje 2.868.585,33 hrvatskih kuna (HRK) na ime naknade materijalne i 100.000 HRK

na ime naknade nematerijalne štete.

31. Vlada je osporila te zahtjeve.

32. Sud ne nalazi nikakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbija ovaj zahtjev. S druge strane, Sud smatra da je podnositelj zahtjeva sigurno pretrpio nematerijalnu štetu. Presuđujući na pravičnoj osnovi, dosuđuje joj 4.200 EUR s toga naslova, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

33. Podnositeljica zahtjeva potražuje i 5.232 HRK na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i pred Sudom.

34. Vlada je osporila taj zahtjev.

35. Prema sudskoj praksi Suda, podnositeljica zahtjeva ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo ukoliko je dokazala da su oni stvarno i nužno nastali i da su bili razumni s obzirom na količinu. U ovome predmetu Sud smatra razumnim podnositeljici zahtjeva koju nije zastupao odvjetnik, dosuditi iznos od 500 EUR s tog naslova, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

C. Zatezna kamata

36. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* prigovor dopuštenim;

2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;

3. *presuđuje*

(a) da tužena država podnositeljici zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti slijedeće iznose koje treba pretvoriti u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja:

(i) 4.200 EUR (dvije tisuće i četiri stotine eura) na ime nematerijalne štete;

(ii) 500 EUR (pet stotina eura) na ime troškova i izdataka;

(iii) svaki porez koji bi mogao biti zaračunat na taj iznos;

(b) da se od protoka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

5. *odbija* ostatak zahtjeva podnositeljice zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 1. lipnja 2006. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren Nielsen
tajnik Odjela

Christos ROZAKIS
Predsjednik